

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Item de eadem exclamat[ion]e, q[ui]s adiuuit sp[iritu]m d[omi]ni & de
obedientia filij dei, quod ip[s]a adiuuerit Spiritum domini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

mo in iuuentute positus floreat, id est, uigeat, & postea ab ipso matutino flore iuuentutis transeat in uesperum senectutis, & in illo uespere positus decidat, id est, moriatur, & post mortem induret, id est, rigidum cadauer fiat. Et deinde arefcatur, id est, aridus puluis existat. Recta & ualde prudens concessio, quia uidelicet non solummodo concedendum, ue o rumetiam omnibus modis laudandum est, prouidum sanctæ Trinitatis consilium, cuius est uox ista secundum pluralem numerum, ecce Adam quasi unus ex nobis factus est, si cut & illa, de qua iam supra tractatum est, faciamus hominem ad imaginem & similitudi nem nostram. Laudare uel satis considerare mens humana non sufficit altitudinem huius diuini consilij, quo beata trinitas homini mortuo morte peccati, quæ mors animæ est, ne cessariam prouidit mortem corporis, præparatum habens apud se bonæ artis instrumen tum quò posset per mortem corporis mors animæ destrui.

¶ Exclamatio supradicti prophete, qui post illud supradictum, quis appendit tribus digitis molem terre, protinus subiunxit, quis adiuuit spiritum domini aut quis consiliarius eius fuit, & ostendit illi. Ca. VI.

Ic igitur exclamare libet cum Propheta, qui cum dixisset, quis appendit tri bus digitis molem terræ, & librauit in pondere montes, & colles in statera (cuius capituli supra meminimus) protinus subiunxit, Quis adiuuit spiritum domini? Aut quis consiliarius eius fuit, & ostendit illi? Cum quo inijt consi lium & instruxit eum, & docuit eum semitam iustitiæ, & erudit eum prudentia, & uiam prudentiæ ostendit illi? Exclamatio siue admiratio hæc nimiam, & si in alijs mirabilibus tuis deus cõgrua e, maxie in isto ul' p isto consilio tuo loca habet, q sic bene consuluiti humano generi, ut diceret Ironia quam grauissima. Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est, quia uidelicet sic serpens dixit, eritis sicut dii, statimq; subiunge res. Nunc ergo, ne forte mittat manum suam, &umat etiam de ligno uitæ & comedat, & uiuat in æternum. Hoc denique cum consilio locuta es o beata Trinitas. Est enim con silium apud te. Si non esset apud te consilium, non diceret Propheta: Domine consilium tuum antiquum uerum fiat, & Psalmista dicat: Consilium autem domini in æternum manet. Est ergo consilium apud te deus in spiritu tuo sancto, sicut & fortitudo. Vnde idẽ spiritus sic dicitur spiritus consilij, sicut & spiritus fortitudinis. ¶ Viderit quid sentiat ali quis, ego in nullo magis admiror, in nullo magis amplector altitudinem consilij diuini, quam in isto dicto uel facto, quo dixit homini, puluis es, & in puluerem reuerteris, & emis sit eum, ne comederet de ligno uitæ & uiueret in æternum. Audebo igitur circa illud con silium uersari, & respondere percuntationibus istis, quoniam & si uerum Apostolus di cit: Quis enim cognouit sensum domini, & ut subaudias nullus: tamen idem alibi loquitur. Nos autem sensum CHRISTI habemus. Denique antequam consilium istud an tiquum iniret deus, nullus sensum eius cognouit, & nullus extrinsecus consiliarius eius fu it, nunc autem postquam factum est, cognouerunt multi, & ut uerbis utar eiusdem Apo stoli, manifeste magnum est pietatis sacramentum, quod manifestatum est in carne iu stificatum est in spiritu, apparuit angelis, creditum est mundo, assumptum est in gloria. Per cunctabor igitur sicut percunctando ipse Propheta percunctari nos docuit, & responde bo prout Christiana fides ad respondendum nos instruxit.

¶ Item de eadem exclamatione, quis adiuuit spiritum domini, & de obedientia fili j dei, quod ipsa adiuuerit spiritum domini. Ca. VII.

Vis adiuuit spiritum domini? Laborabat enim spiritus domini. Deniq; si quis alius eũ laborare fecit ut dicat ei, laborare me fecisti in iniquitatibus tuis: si quis hominum contristauit eum, ut recte dicat Apostolus, & nolite cõtristare spm scõm dei, in quo signati estis in die redemptionis, maxime Adam illum contri stauit, & laborare fecit in iniquitatibus suis, quibus omnem posteritatem suam antequam nasceretur inuoluit & prædamnauit. Quis in huiusmodi labore adiuuit spiritum domini, uolentem supplantare autorem peccati, & reformare iustitiam nascituris filijs benedictio nis, ne piret bñdictio, q bñdicens dixerat: Crescite & multiplicami. Quis (in q) illũ adiuuit? Vere nullus extrinsecus, sed sola intrinsecus sapia dei, obedientia filij dei. Puta ergo dixisse in illo

Et enim I
quod dicitur
aut panis
Gen. 3.

Et enim I
quod dicitur
aut panis
Esa. 40.

Gen. 3.

Ps. 32.
Esa. 11
Altitudo cõsi
lij dei in inia
mortis corpo
ralis Gen. 3

Rom. 11.
1. Cor. 2

Eph. 4.

illo cōsilio spm̄ dñi. Ecce homo, siue humanū genus cum sit mortuum secundū animam, si uita corporis uixerit in aeternū, non erit quo recuperetur. Quid autē ad hęc sapientia dei? filius dei. Holocaustū ait & p̄ p̄ctō nō postulasti, tūc dixi, ecce uenio. Ego ego ex antiqs̄ an tequam terra fieret, & dum hęc uel illa fierent, dum tecū essem cuncta componens, iam dum pro delicijs meis habebam esse. † Sed ecce oportet, ut om̄es moriantur, morte carnis filij hominum, quoniam morte animi mortui sunt. Num ego subterfugiam propositum, & renuam esse cū filijs hominū? Immo in maiore necessitate maiore confirmabo charitatē. Et ecce uenio, taliter ut causa illoꝝ fiam holocaustū & pro peccato. Quis in hoc consilia rius fuit, & ostendit illi? Vere nullus extrinsecus, sed ipse dei filius, spontaneā offerens obediētiā, consiliarius fuit, immo est. Vnde Propheta loquitur: Et uocabitur nomen eius admirabilis, consiliarius. Cum quo iniit̄ consiliū, & instruxit eum? Vere cum nullo extrinsecus, sed intrinsecus in abscondito trinitatis rationabiliter diffinitū est, decere eū (sicut Apostolus dicit) propter quē om̄ia, & per quē om̄ia, qui multos filios in gloriā adduxerat, iam per præscientiā & prædestinationē ante om̄ia secula, autorem salutis eorū per passionē consummari. Quid rogo ista cōsummatiōe decentius? Quid ista rationabili charitate pulchrius? Hęc est semita iustitiæ, quam nullus extra docuit eū. Hęc est scientia qua nullus erudi diuit eum: hęc est uia prudentiæ quam nullus ostendit illi, sed ipse adinuenit. Vide ergo. Nisi præcautum fuisset ne sumeret hō etiam de ligno uitæ, & uiueret in aeternum, quales fierent uel fieri possent deliciæ huic sapientiæ dei, esse cum filijs hominum? Si enim nec filij hominū, qui mortui erant secundum animam, secundum carnem morerentur. Nec ipse dei filius, dignatus esse cum filijs hominum, secundum carnem moreretur, quid delitiosum illi, aut quæ utilitas nobis, illum esse cum filijs hominum? Nulla: Sicut enim granum frumenti cadens in terram, nisi mortuum fuerit ipsum solum manet: ita nisi & nos om̄es filij hominū secundum carnem moreremur, & ipse uolens esse cum filijs hominum, fuisset nobis locutus hoc unum de similibus, ut secundum carnem moreretur, maneret ipse solus, nec esset in quo uel per quid diuinitas nobis propiciaretur. Nunc autem quia dixit deus homini, puluis es, & in puluerem reuerteris. Dicit Iob: Inueni in quo propitius ei, & quid est illud? Nimirum ut debeam per om̄ia fratribus assimilari, subauditur absque peccato, sicut dictum est alio loco. Tentatum autem per om̄ia pro similitudine absque peccato. O uentio mirabilis, ob hoc tradendū eē mortū filiū, ut seruo dñs deberet repropitiari. ¶ Itē de eo quod ibidem in Propheta scriptum est, cum quo iniit̄ consiliū, & instruxit eum, & docuit eum semitam iustitiæ, & erudiuit eū sciētiam, & uiam prudentiæ ostendit illi. Et responsio ad illam percunctationem secundum Apostolum dicentem, sapientiam loquimur inter perfectos. Et alibi: nobis autem reuelauit deus per spiritum suum.

Caput .VIII.

Stam iustitiæ semitā quis eum docuit? Istam prudentiæ uiam quis ostendit illi? Est em̄ ibi & semita & uia, & uia sancta uocabitur, ait idē Propheta. Et alijs qui dem semita, id est, angustior uia: alijs autē uia, subauditur plana siue amplificata, & quibus uel qualibus est semita? Quibus itidē uel qualibus est uia. Nimirū semita illis est, qui non sapiunt ea quæ dei sunt, scilicet sapientibus huius seculi, de quibus uel qualibus Apostolus cū dixisset, quoniā Iudæi signa petūt, & Græci sapientiā quærūt: nos autē prædicamus Christū crucifixū, Iudæis quæ de scandalū, gentibus autē stultitiā, postmodū ait. Sapiam autē loquimur inter perfectos. Sapientiā uero nō huius seculi, neq; principū huius seculi qui destruuntur, sed loquimur dei sapientiā in mysterio quæ abscondita est, quæ prædestinauit ante secula in gloriā nostrā, quæ nemo principū huius seculi cognouit. Si em̄ cognouissent, nunq̄ dñm gloriæ crucifixissent. Nimirū istis uel om̄ibus, qui eiusmodi sunt, ista ratio iustitiæ, de qua nunc loquimur, semita est, id est, uia tāq; arcta, ut pauci sint uel fuerint ex eis qui inuenirent eam. Porro uia prudentiæ, uia (inquam) id est, plus quam semita istis est, qui diligunt illum, quorum uel qualium est unus idem Apostolus, qui protinus subiungit: Nobis autem reuelauit deus per spiritum suum, & cætera usq; spiritualis homo iudicat om̄ia, & ipse à nemine iudicatur, quis enim cognouit sensum dei qui instruat eum? nos autem sensum Christi habemus. ¶ Ergo quā pulchra uia prudentiæ, quanta

D A puchri

Consilium sapientie diuinae super morte hominis corporalis. Psal. 39. Prouer. 2. addo t̄ cū filijs hominū

Esa. 9

Heb. 2.

Iohan. 18

Iob. 33

Heb. 4

Esa. 35. Differunt semita & uia.

1. Cor. 1.

1. Cor. 2

Via prudentiæ uerbo crucis